

PAPA FRANCESC
AUDIÈNCIA GENERAL
Dimecres, 1 de maig de 2024

Catequesi. Els vicis i les virtuts. 18. La fe

Benvolguts germans i germanes, bon dia!

Avui voldria parlar-vos de la virtut de la fe. Com la caritat i l'esperança, aquesta virtut s'anomena "teològica". Les virtuts teològiques són tres: fe, esperança i caritat. Per què són teològiques? Perquè només podem viure-les gràcies al do de Déu. Les tres virtuts teològiques són els grans dons que Déu fa a la nostra capacitat moral. Sense elles podríem ser prudents, justos, forts i temperats, però no tindríem ulls que hi veuen fins i tot en la foscor, no tindríem un cor que estima fins i tot quan no és estimat, no tindríem una esperança que s'atreveix contra tota esperança.

Què és la fe? El Catecisme de l'Església catòlica ens explica que la fe és l'acte pel qual l'ésser humà s'entrega lliurement a Déu (cf. n. 1814). En aquesta fe, Abraham va ser el nostre gran pare. Quan va acceptar deixar la terra dels seus avantpassats per a dirigir-se a la terra que Déu li mostraria, probablement se'l va jutjar de boig: per què hem de deixar el que coneixem pel que no coneixem, el que és segur pel que és incert? Per què ho hem de fer? Està boig? Però Abraham es posa en camí sense saber on va. Això és el que la Bíblia diu d'Abraham: «Abraham sortí sense saber on anava» (He 11,8). Això és bonic. I el fet de no saber on va és el que el fa pujar a la muntanya amb el seu fill Isaac, l'únic fill de la promesa, que només al darrer moment es lliurarà del sacrifici. Amb aquesta fe, Abraham es converteix en el pare d'una llarga nissaga de fills. La fe el va fer fecund.

Home de fe ho va ser també Moisès, que, acceptant la veu de Déu fins i tot quan més d'un dubte se li presentava, va romandre ferm confiant en el Senyor, i fins i tot va defensar el poble que tantes vegades estava mancat de fe.

Dona de fe ho serà la Verge Maria, la qual, en rebre l'anunci de l'Àngel, que molts haurien rebutjat per ser massa exigent i arriscat, respon: «Soc la serventa del Senyor: que es compleixi en mi la teva paraula» (Lc 1,38). I amb el cor ple de fe, amb el cor ple de confiança en Déu, Maria emprèn un camí del qual no coneix ni la ruta ni els perills.

La fe és la virtut que fa el cristià. Perquè ser cristià no és principalment acceptar una cultura, amb els valors que l'acompanyen, sinó que ser cristià és acollir i custodiar un vincle, un vincle amb Déu: Déu i jo; la meua persona i el rostre amable de Jesús. Aquest vincle és el que ens fa cristians.

A propòsit de la fe, em ve a la memòria un episodi de l'Evangeli. Els deixebles de Jesús són al llac i es veuen sorpresos per un gran temporal. Creuen que podran sortir-se'n amb la força dels seus braços, amb els recursos de la seva experiència, però la barca comença a omplir-se d'aigua i entren en pànic (cf. Mc 4,35-41). No s'adonen que tenen davant dels seus ulls la solució: Jesús és allí amb ells, a la barca, enmig del temporal, i Jesús dorm, diu l'Evangeli. Quan finalment el desperten, espantats i fins i tot enfadats perquè creuen que ell els deixa morir, Jesús els reprèn: «Per què sou tan covards? Encara no teniu fe?» (Mc 4,40).

Heus aquí, doncs, el gran enemic de la fe: no és la intel·ligència, no és la raó, com per desgràcia alguns continuen repetint obsessivament, sinó que el gran enemic de la fe és la por. Per això la fe és el primer do que s'ha d'acollir en la vida cristiana: un do que cal acollir i demanar cada dia, per tal que es renovi en nosaltres. Aparentment és un do petit, però és l'essencial. Quan els nostres pares ens van portar a la pila baptismal, van anunciar el nom que havien elegit per a nosaltres —això va passar en el nostre baptisme— i després el sacerdot els va preguntar: «Què demaneu a l'Església de Déu?» I els nostres pares van respondre: «La fe, el baptisme!»

Per a un pare cristià, conscient de la gràcia que se li ha concedit, aquest és el do que ha de demanar també per al seu fill: la fe. Amb ella, un pare sap que, fins i tot enmig de les proves de la vida, el seu fill no s'ofegarà en la por. Així doncs, l'enemic és la por. Ell sap també que, quan deixi de tenir un pare en aquesta terra, continuarà tenint Déu Pare al cel, que mai no l'abandonarà. El nostre amor és fràgil, i només l'amor de Déu venç la mort.

Naturalment, com diu l'Apòstol, no tothom té fe (cf. 2Te 3,2), i fins i tot nosaltres, que som creients, sovint ens adonem que només en tenim una petita reserva. Jesús ens podria reprendre amb freqüència, com als seus deixebles, per ser “homes de poca fe”. Però és el do més feliç, l'única virtut que se'ns permet envejar. Perquè qui té fe està habitat per una força que no és només humana; efectivament, la fe “suscita” en nosaltres la gràcia i obre la ment al misteri de Déu. Com va dir una vegada Jesús: «Només que tinguéssiu fe com un gra de mostassa, diríeu a aquesta morera: “Arrenca't de soca-rel i planta't al mig del mar”, i us obeiria» (Lc 17,6). Per això també nosaltres, com els deixebles, repetim: Senyor, augmenta la nostra fe! (cf. Lc 17,5). És una bonica pregària! Diguem-la tots junts? «Senyor, augmenta la nostra fe.» Diguem-la junts: [tots] «Senyor, augmenta la nostra fe.» Massa fluix, una mica més fort: [tots] «Senyor, augmenta la nostra fe!» Gràcies.